

živěč. Kajti naš narod ima še zdaj vero, da z lastavico prihaja sreča in zdravje v hišo.“

Tako mi je pripovedovala rajuka babica, a jaz sem to tebi povedala in ti povej še drugim.

Jos. Vidic.

Cesar Rudolf, moder sodnik.

Cesar Rudolf Habsburški je rad imel, če so se njegovi podložniki s polnim zaupanjem obračali do njega, ter mu v sili in potrebi razkladali svoje križe in težave, on je vsacemu rad pomagal.

Necega dne pride tudi nek trgovec do cesarja z naslednjo pritožbo: „Nij še dolgo, da sem pri krčmarji J. prenočil. Zvečera, predno sem šel spat, dal sem krčmarju, ki sem si ga poštenega gospodarja mislil, svojo veliko úsnijato mošnjo spraviti, v katerej sem imel veliko vsoto denarja. Ko sem se družega jutra na pot spravljaj, prosil sem krčmarja, da mi prinese mošnjo z denarji. A kdo bi si bil mislil kaj takega! Krčmar neče nič vedeti o mojej mošnji, ter pravi da mu nijsem nobene dal. Jaz ga prosim in rotim, a vse to nij pomagalo nič. Kaj mi je bilo storiti? Krčmo zapustim brez mošnje, ter pridem do Vašega Veličanstva s trdnim zaupanjem, da mi pomorete do moje pravice in do mojih s trdom pridobljenih denarjev.“

Rudolf je zvedel, da je mej osobami, ki se mu želé danes pokloniti, tudi zviti krčmar. To priložnost misli cesar modro porabiti. Takój reče trgovcu, naj se podá v stransko sobo, ter naj ondu malo počaka. Cesarjeva želja se je izpolnila.

Ko zviti krčmar stopi v cesarjevo dvorano, ter se cesarju dostojno priklone, izprašuje ga Rudolf prav prijazno o njegovih družinskih razmerah in njegovem obrtu. Ko se še tako dalje razgovarjata, reče mu Rudolf brez da bi krčmar kak poseben namen slutil: „Vi pa imate zeló lep klobuk; meni dopade! Ali bi ne hoteli z mojim ménjati?“ Krčmar je bil na to cesarjevo ponudbo zeló ponosen, in takój privoli. Rudolf se s krčmarjevim klobukom pokrije in stopi za trenotek iz sobe. Zunaj pokliče jednega mestjana, ter mu reče: „Idite hitro k ženi krčmarja J., dajte jej ta klobuk in jej recite, da njen mož želi, da bi vam izročila úsnijato mošnjo s trgovčevimi denarji, ker jih nujno potrebuje. V potrdilo jej pošlje njen mož svoj klobuk.“

Žena je brez vsega pomisleka mestjanu takój izročila mošnjo z denarji, katero mestjan prinese k cesarju, kakor mu je bilo naročeno.

Zdaj pokliče cesar trgovca, ki je čakal v stranskej sobi. Trgovec, viděč krčmarja, ponoví svojo pritožbo. Krčmar taji in se priduša, da bi bil on kdaj kako mošnjo z denarji prejel od tega trgovca, katerega še pozna ne. Pri tej priči izvleče Rudolf iz svojega žepa úsnijato mošnjo z denarji. Krčmar obledí in se tako ustraši, da niti besedice ne more izpregovoriti, viděč, da je prišla njegova goljufija tako hitro na dan.

Rudolf izroči mošnjo z denarji poštenemu trgovcu nazaj, a guljufnega krčmarja obsodi k ojestrej kazni.

Poslovenil Val Jarc.